XIV. évfolyam. Budapest. 149. szám. Hétfő, május 31. 1880.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal.
Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.
Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyiltterek
felvétetnek árszabály szerint
a kiadó hivatalban:
Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.
Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Voglernél, Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Havas, Laffite & Comp.-nál, Place de la Bourse.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

MAGYAR KIRÁLYI KÖNYVTÁR

TÁVIRATOK.

Tüskevár, máj. 30. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Gróf Zichy Viktor hullája ma éjjel érkezik ide. Zichy Lajos és Manó grófok és Metternich herczeg már itt vannak. A temetés kedden lesz.

Szeged, máj. 30. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A megkezdés óta eddig lefolyt négy héten összesen 582,371 frt 89 kr könyöradomány osztatott ki, nem számitva a kisajátitási alap részére egyes felektől visszatartott 15085 frt 95 krt. — Épitő anyagokból egyes felek igénybe vettek: 4.414,000 darab téglát, 36,089 frt értékü fát, 461 köbméter homokot és 285 köbméter oltott meszet.

Az utczák uj elnevezése iránt kereste meg Tisza királyi biztos a várost. E végből bizottság fog kiküldetni.

A szabadkőmüvesek itteni páholya tiz éves fönnállását ünnepli. Sok vidéki között tegnap délben Pulszky Ferencz is megérkezett ez alkalomra Polyxena lányával együtt. A jeles vendégeket küldöttség várta a vasutnál. Este a szabadkőmüvesek társas vacsorát rendeztek tiszteletökre. Ma délelőtt Pulszky Ferencz nagy közönség előtt tartott „a reakczió nyiltabb föllépése 1848-ban juliustól szeptemberig“ czimü felolvasást a város közgyülési termében.

Uj-Szeged községnek jövő hó elsejére tervezett bekebelezése közbejött akadályok miatt csak junius 3-án fog megtörténni. Torontál vármegyét az alkalommal Tallián Béla ottani főjegyző. Rónay Ernesst megyebizottsági tag és Pókay Gábor fogják képviselni.

Szeged, máj. 30. A „Pester Lloyd“ által gyüjtött szegedi alapitvány tárgyában a királyi biztos fölhivta a várost, hogy az alapitványleveleket állitsa ki és az adományozó kivánsága szerint határozza meg azon közmüvelődési czélt is, melyre a város birtokába jutandó kölesön alap jövedelmei annak idejében fordittatni fognak. — A 136.837 frt 81 krból álló alapitvány szegedi árvizkárosultaknak kamatmentes kölesönök képen fog kiadatni s a kölesön kiosztásánál ugyanazon eljárás alkalmaztatik, a mely az állam által adandó kölesönökre nézve, és a közvetitést a kölesönügyi ellenőrző bizottság eszközli. A kölesönök kiosztása után az alap további kezelés végett a város közönségének fog átadatni.

Az Uj-Szegednek Szegeddel való egyesitéséről szóló törvény értelmében, a királyi biztos junius 1-sö napját tüzte ki az egyesités tényleges foganatositására. Az érdeklett törvényhatóságok, u. m. Torontál vármegye s a szintén egyesitendő marostői területre nézve Csongrád vármegye és Szeged város küldöttségi tagjainak jelenlétében Szeged városnak átadatik a közigazgatás vezetése.

A községi vagyon egyesitése, kezelése és a pótadó tárgyában megkisérlendő egyezséget illetőleg külön rendelet fog intézkedni.

A kisajátitó bizottságok ujból alakittattak s az eddigi két eljáró bizottság helyett három uj tag beosztásával, három bizottság rendszeresittetett. A kisajátitó bizottságok következőképen lőnek megalakitva: Felsővárosi bizottság: Komjáthy Béla, Pilich Kálmán, Wettstein Gyula. Alsóvárosi bizottság: Végh Aurél, Rónay Jenő, Németh János. Bel- és rókusvárosi bizottság: Rónay Béla, Rosenberg Izsó, Kónya József.

A könyöradományok fölvételére az alsóvárosi gőz, háromláb, szentháromság és Széesi-utczákból hivattak be az árvizkárosultak. Beszólittatott 220 fél, kiosztatott 186 drb igazolvány. Kifizettetett 290 félnek 27,366 frt 7 kr. Azonfölül az árvapénztárnak átadatott 77,088 frt 90 kr. A kisajátitási alap javára 4 fél részéről 691 frint 3 kr fizettetett vissza.

—

Róma, május 30. Az osztályok megalakitásánál délelőtt az alkotmánypárt egyesülve a disszidensekkel a miniszterpárt ellen szavazott. A délutáni ülésen azonban a disszidensek elváltak az alkotmánypárttól, mivel ez utóbbi vonakodott a költségvetési bizottság jelölti lajstromában annyi disszidenst felvenni, a hányat a disszidensek inditványba hoztak.

Pétervár, máj. 30. A „Journal de St. Petersbourg“ közli a birodalmi kanczellár levelét, melyben tudatja, hogy haladéknélkül utazzék külföldre.

Berlin, máj. 30. Vilmos herczeg eljegyzésének hivatalos kihirdetése Babelsbergben junius 2-án fog megtörténni.

Róma, máj. 30. A költségvetési bizottságban tegnap választott 24 képviselő mind a miniszteri párt és diszidensek közt megállapitott lajstrom jelöltje volt. Az alkotmánypárt jelöltjei a még betöltendő 6 állomásnál, szükebb választás alá kerülnek.

Konstantinápoly, május 30. Hir szerint a miniszteriumban már legközelebb némi változás fog történni, hogy a kabinet homogen jelleggel birjon. Szaid pasa valószinüleg megmarad miniszterelnöknek.

Pétervár, május 30. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az ujonnan tervezett Cholm-Grubesow-Nowoszelki orosz vasut épitése Gácsország határán a kormány rendeletére megkezdetett, még nincs azonban elhatározva, hogy a vonal Sulkev-en át vezettessék-e Lembergbe, vagy pedig Tysowce-n át Tomasowo-ba (a lublini kerületben.) A munkálatokat a visztulai vasut igazgatósága vezeti s még e nyár végével be lesznek fejezve.

Holnap ünnepli Pétervár a péterjári kerület II. Katalin czárnő általi alakitásának 100 éves jubileumát.

Páris, május 30. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Waddington volt miniszterelnök késznek nyilatkozott a londoni nagykövet állomás elfoglalására.

Moszkva, május 30. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Puskin emlékszobrának leleplezésére nagy készületek történnek. A moszkvai községtanács, az orosz irodalombarátok moszkvai társasága s számos tudományos társaság valamint minden nagyobb orosz város, és sok külföldi vesz részt. Idegen vendégek közül várják Bodenstaedt, a franczia Rambeau, továbbá Tennison, Gubernatis és még másokat. — Puskin 2 fia Puskin Sándor egy huszárezred parancsnoka és György földbirtokos, továbbá leányai Hartung Márla s Merenberg grófnő is megtognak jelenni. Junius 8. és 9. az orosz irodalom barátok társasága ünnepélyes gyülést tart, melyen Turgenjeff, Akszakoff, Grot, s mások beszédet fognak tartani. Ezzel egyidejüleg a nemesek kaszinójában Puskin kéziratait fognak kiállittatni. 8-án este pedig Rubinstein közremüködése mellett nagy hangverseny tartatik.

—

Bécsi áru- és értéktőzsde.

Bécs, május 30. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A régóta várt változás az időjárásban beállott, s a meleg napok beálltával a remény felé lett, hogy a monorchiában jó közép termés leend. Külföldről a hirek kevésbé kedvezők, igy keleti Poroszországban, valamint Angol- s Franczia országban is esőhiány miatt komoly aggodalom szállja meg a gazdákat. Az üzlet egyáltalán a külföldi hirektől függött, s igy buzában igen lanyha volt. A kivitelre nézve egyedül Svájcz van kilátásba helyezve, de nagyobb kötések itt sem fordultak elő. Ára 12.60—12.80-ig váltakozott. Fehérvári 13.10, osztrák 13.50, bácskai 13.30. Rozs kis mennyisége miatt ára folzton emelkedik. Ára 10, oláh, pesti 11.10, osztrák 3.25. Árpában nincs üzlet. Jelez: 8.50. Tengeri 8.22½—8.30. A zabnak ára, daczára a jó aratási kiállitásoknak a behozatal hiánya miatt magas, s pddig 7.35-től 7.75-ig. Lisztben a közép s barna igen kerestetik, mig a finomban a vétel nem kielégitő.

Buzaliszt.
gőzmalmok s nagyobb mümalmoknál jegyez:

0	1	2	3	4	5	6	7	8	
23.50	22.50	22.—	21.50	21.50	19.50	19.—	18.25	17.—	fttól
24.50	23.50	23.—	22.50	21.50	20.50	20.—	19.—	18.—	frtig

Rozsliszt

1	2	3	4	Korpa
18.25	16.25	13.25	—.—	5.50 frttól.
19.25	17.25	14.—	—.—	6.— frtig.

A vasárnapi értéktőzsde üzlet nélkül volt. 12 órakor jegyeztetett: hitelr. 277.10, m. hitel 263.75, anglo 135.25. unio 108, tramway 240.40, rente 72.70, magy. aranyjáradék 107.10, elbavölgyi 176.

Budapest, május 30.

Az országgyülési szabadelvü párt mai értekezletét Vizsolyi elnök megnyitván első sorban tárgyalás alá vétetett a nyitra-tapolcsáni vasut kiépitéséről szóló törvényjavaslat, s azt az értekezlet ugy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

Ezután felvétetett a mentelmi bizottság jelentése. Gyurgyik Gyula mentelmi ügyében, melyhez az értekezlet hozzájárult.

A debreczeni képviselőválasztás ügyében a következőket irják nekünk Debreczenből:

A debreczeni III-ik választókerület polgárságát sokan mulasztással vádolják, a miért a jelölt felléptetésével oly sokáig (egy hétig!) késett. A helybeli kormánypárt pedig — mely Molnár György halálos ágya mellett már képviselőjelöltről nem szégyelt tanácskozni — egyenesen károrvendve emlegette, hogy a kerület függetlenségi pártja nem tud jelöltet találni. A hazug hirek egymást érték. A dolgok magyarázása az ellenfél részéről a tájékozatlanság ostobaságával birt. Oly egyéneket is emlegettek a felszólitottak közt, kiknél a függetlenségi párt járni nem is akart. Tény, hogy két helybeli köztiszteletben álló polgár felszólittatott a jelöltség elvállalására, az is tény, hogy egyik sem fogadta el, de nem azért, mert a bukástól félt volna, hanem családi körülmények miatt. — Különben a függetlenségi párt most már elérkezettnek látván az időt a jelölt felléptetésére, ma vasárnap délelőtt a függetlenségi kör helyiségében a kerület választói népes értekezletet tartottak, s egyhangulag, nagy lelkesedéssel Mudrony Somát léptették fel képviselőjelöltül, ki azonnal értesittetvén, a választók akaraia előtt meghajolt. — E szerint a harmadik választókerület oly jelöltje van, akihez a választók nagyon ragaszkodnak. Nem igy a szabadelvüpárt. Ott Kiss Lajos indult nőttön nő az elégedetlenség, s már nyiltan zugnak ellene. Tekintélyes önálló emberek kinyilatkoztatták, hogy nem fognak részt szavazni semmi szin alatt. Mudrony Soma a jövő vasárnap, junius 6-án fogja programmbeszédét megtartani. Ez alkalommal Helfy Ignácz is lerándul Debreczenbe, s beszámoió beszédet fog tartani az országgyülés ülésszakáról. A vendégek ünnepélyes fogadtatásáról a polgárság gondoskodik.

Budapest, május 30.

A hatalmak azonos jegyzékére vonatkozólag, melyet legujabb hir szerint Goeschen ur, kit tegnapra vártak Konstantinápolyba, lenne a portának átnyujtandó, ma ismét azt jelentik, hogy a jegyzék még nincs megfogalmazva. A hatalmak a közöttök folyt levelezésben teljesen megegyeztek ugyan e jegyzék szövege iránt, mely körülbelül megegyezik azzal, a mit róla a napokban közöltünk, a végleges fogalmazás azonban csak Konstantinápolyban történik meg Goeschen és Tissot találkozása után, a midőn is a nagykövetek közösen állapitják meg a szöveget s azt illető kabineteiknek bejelentik. Ezután következik a hivatalos átnyujtás.

Ausztria-Magyarország állás-pontjára vonatkozólag a párisi „Memorial diplomatique“ azt irja, hogy Haymerle külügyminiszter kijelentette Goeschen urnak, hogy Ausztria-Magyarország csatlakozik minden oly lépéshez, melynek czélja: a portát a berlini szerződés végrehajtására késztetni, mert ebben az a szándék vezérli, hogy az ottomán birodalmat fenntartsa, ne pedig apró államok keletkezésével föl-bontsa. A mi magát a portát illeti, az idézett lap azt mondja, hogy ez az örmény kérdéshez csak a görög és a montenegrói ügy elintézése után akar hozzászólani. A török parliament összehivása és az adósság kérdésének rendezése még ez évben megtörténik.

A portán, mint Konstantinápolyból jelentik, egy albán küldöttség odaérkezése van bejelentve. A küldöttség Albánia lakosainak nevében azzal a nyilatkozattal járul a fényes porta elé, hogy az albánok sem Albánia autonomiájára (?) sem valamely idegen hatalom oltalmára nem törekesznek, hanem a szultán törvényes uralma alatt akarnak maradni s területükből egy talpalattnyit sem engednek át Montenegrónak. A küldöttség egyuttal engedelmet fog kérni a szultántól arra, hogy körutat tehessen Európában és a hatalmaknak közvetlenül adja elő ez óhajtásait.

Montenegro rosszul kezdi magát érzeni a hatalmak ama dispozicziója folytán, melylyel az albán-montenegrói kérdést a második jegyzék óta nyugodni hagyták és figyelmöket egyéb fontosabbnak látszó kérdésekre irányozták. Halomszámra ontott jegyzékeivel eddig nem sokra menvén, ujabb jegyzékkel fordul a hatalmakhoz, elpanaszolva, hogy a porta mennyire támogatja Montenegró ellen az albánokat, s beszélve arról a „komoly jellegről“, melyet a „kétes helyzet“ a török hatóságok „illoyalis magatartása“ folytán öltött. Ámde az általános közvélemény után végre, ugy látszik, a diplomáczia is belátta, hogy a helyzetnek egyáltalában nincs „komoly jellege“, s bármennyire ijesztgetőznek a raguzai kacsafészekben költött táviratok az albánok támadási készülődéseivel, e hirek sehogy sem találnak hitelre, s remélhető is, hogy ha a porta a reform-kérdésekben és a görög határkérdésben tisztességesen meg tud egyezni a hatalmakkal s az albánók is nem állnak elő tulságos követelésekkel — hogy Montenegro egész „komolyan“ elesik az ábitott területre való minden kilátástól. Az albánok különben, nem hogy támadásra készülnének, sőt inkább — skutarii hirek szerint — attól lehet tartani, hogy harczi kedvők alább szállott. A Tuzi mellett álló fegyveresek hir szerint egyre apadnak, sok ezer elment már, ugy hogy jelenleg alig van a táborban 8000 embernél több.

A bolgár honositási törvényt, mely ellen, mint emlitettük, Szerbián és Románián kivül Ausztria-Magyarország, Anglia és Franczia-ország is fölszólaltak, vissza fogják vonni. Egy szófiai távirat szerint ugyanis Czankof miniszter kijelentette, hogy a kormány kész visszavonni a javaslatot, de fentartja magának, hogy a jövő ülésszak elé egy e kérdést szabályozó törvényjavaslatot fog terjeszteni, mely szerint a honosiási kérdés egy Szerbiával és Romániával kötendő egyezmény utján lenne szabályozandó.

A porosz országgyülés tegnapi vitája azzal végződött, hogy az egyházpolitikai törvényjavaslatok egy 21 tagu bizottsághoz utasitotta. A második nap koránsem volt oly érdekes, mint az első, melynek Falk beszéde adott nagy jelentőséget. Tegnap már minden áron be akarták fejezni az általános vitát s szükség esetére esti ülést is akartak tartani, de a szónokok elég rövidséggel szólottak és a tárgyalás 7 órai vita után véget ért. A bizottsághoz való utasitás a nemzeti-szabadelvüek és haladópárt ellenére történt meg, kik plenumban való tárgyalást kivántak. Jellemző, hogy az ülés alatt az országgyülés feloszlatását és Bismarck leköszönését rebesgették.

A klerikális „Germánia“ a „Nordd. Allg. Ztg.“-ban közzétett okiratok ellenében azt bizonyitgatja, hogy e békülekenység a kuria részén keresendő, s hogy minden támadás és huzavona, mely a birodalmi kanczellártól ered, nem ingathatta meg a czentrumot elfoglalt álláspontjában. A klerikális lap hiányosaknak mondja a porosz kormány közleményeit s a tárgyalások lefolyását a maga szinezetével adja elő, melyből csak azt tartjuk érdekesnek kiemelni, hogy a kuria, miután az uj törvényjavaslatról értesült, a diskrecionalis fölhatalmazást elfogadhatatlannak nyilvánitotta, kijelentvén, hogy „ha a kormány a katholikus egyháznak más előnyt engedni nem akar, mint a mely a diskrecionális fölhatalmazásban rejlik, akkor a február 24-iki brevében foglalt kijelentés nem-történtnek lesz tekintendő.“

Egy Konstantinápolyból érkező jelentése szerint a „Polit. Corr.“-nek ujabb összeütközés van készülőben a porta és Alekopasa keletrumeliai főkormányzó közt, ki e miatt legközelebb Konstantinápolyba megy. Alekó pasa ugyanis vonakodik teljesiteni a porta azon követelését, hogy a keletrumélia igazságügyi főnökség állomását benszülött mohamedánnal, a Schmidt viszszalépése után megürült pénzügyi igazgatósági állást pedig benszülött göröggel töltse be.

Az Egyesült Államokban nagy izgatottsággal várják a chicagói konvenczió legközelebbi összejövetelét, mely a köztársaság élére megválasztandó egyént lesz hivatva kijelölni. A 756 delegátus közül 389 van Grant pártján, 226 Blainere, 80 Shermanra, 33 Edmundra, 17 Washburnera, és 10 Windomra akar szavazni. A Blaine-párt azon müködik, hogy Newyor és Pensylvania államok delegátusait Granttól elhóditsa, mi által Blaine jutna többségre. Ellenben Grant hivei a Sherman-párttal akarnak szövetkezni, biztositván Shermannak az elnökséget. Csaknem bizonyos, hogy Grant lesz a győztes.

Bismarck sakkjátéka.

„Halálra fáradt vagyok!“ Igy kiáltott fel Bismarck nem régen a német parlamentben, de a világ semmi okot sem talál arra, hogy ezt neki elhigyje. Aggkora daczára szellemi szervezete a legerősebb szövetü, államférfiui lénye mindig ugyanazon határozott, és kemény vonásokkal domborul ki előttünk, cselekvésében még mindig a hévteljes erély és gyors elszánás imponáló jellege. Ilyennek találjuk azokban az alkudozásokban is, melyeket már hosszabb ideje a római kuriával folytat. Az alkudozások menetét maga Bismarck lepleztelen ama diplomatiai levelek közzététele által, melyek közötte és Németország bécsi nagykövete Reuss herczeg között váltattak. Maga ez a közzététel, a közzétételnek módja és a reá megválasztott időpont az, a mi Bismarcknak államférfiui felsőbbségét kitünteti eljárásában az öntudatos tervszerüséget szemünk elé állitja. Mert ha a közzétett okmányokat csak ugy tekintenők, mint históriai megvilágitását e mult és befejezett dolgoknak, természetesen könnyen lehetne ugy itélni, hogy Bismarck egészen elhibázta akcióját a kuriával szemközt. Azt látnók, hogy nem érhette el a czélt, melyet kitüzött, csufos leveretést szégyenteljes megalázást olvasnánk ki belőlök.

De most a dolgok még teljes folyamatban vannak, mi épen a csata közepén nyerünk tiszta betekintést a harczoló felek hadmozdulataiba, a diplomacziai levelek közzététele pedig maga fő jelentős mozzanat, olyan dolog, minőt Bismarck többször kisérlett meg válságos pillanatokban, bizonyosan sohasem lesz biztos ok és merész számitás nélkül. Hiu okoskodás volna hát a diplomacziai levelezésekből kibetüzni hogy Bismarcknak alkudozásai nem vezettek sikerre, törekvése Németország egyházi békéjének helyreállitására teljesen meghiusult. Bismarck maga tudatja a világgal, hogy az alkudozásoknak nem volt semmi eredményök, ő maga jelenti ki, hogy lemond törekvéséről a római kuriával valami megegyezésre jutni. Itt a diplomacziai leleplezés után csak az a kérdés marad fenn, hogy mennyiben volt a megegyezés a római kuriával, olyan államférfiui komoly czélja, melyet önmagáért akart elérni; mennyiben nem egyszerüen politikai taktika az, körülményeknek és eszközöknek felhasználása egy egészen más czélra, hol a valódi eredményt egész más téren kell keresnünk. Bizonyos, Bismarck a közzététellel a római kuriának erélyes leczkét kivánt adni. Ő az, ki becsapja az ajtót, mint maga kifejezi, követelő ellenfelének saját „non possumusát“ állitja szembe. Bajos azért másképp hinni, csakhogy az alkudozások ily fordulatában a római kuriának számitása hiusult meg, a vatikán diplomacziája esett el egy váratlan ütéssel azoktól az izletes gyümölcsöktől, melyekre biztosan hitte kezét kinyujthatni.

Hogy mi volt Bismarknak czélja a római kuriával folytatott alkudozásokban? Neki igazán az feküdt e szivén, hogy a kath. egyházzal kibéküljön, végkép felakarja-e adni a kulturkampf politikáját és egészen ellenkező irányban kiván térni? Ha igy volna, akkor Bismarck már kétszeres vereséget szenvedett volna. Először, mert önkezével megsemmisitette elobbi oly szenvedélyes erélylyel követett politikájának minden eredményeit, másodszor, mert épen az uj irányban tett kisérlet sem vezetett sikerre. De ki mondhatja ezt? Nem látunk most sem egyebet, csakhogy ez oly kizárólagosan autokrata természet a maga teljesen individualis terveire válogatás nélkül igyekszik kizsákmányolni mindenkit és mindeneket. Az intézményeket, a pártokat, a küludvarokat, a vatikánt egyformán használja fel és ejti el, ha csak hatalmi törekvésének egy időleges érdeke ugy kivánja. És épen a közzétett levelekből cynikus nyiltsággal ri ki ez az egészen reálistikus utilizáló törekvés, az alkudozás a római kuriával valóban legkevésbé sem történik elvekért és erkölcsi czélokért, hanem Bismarck hatalmi körének növeléséért. Valószinü az, hogy a német császárnak élénk óhaját képezi az egyházi viszályoknak megszünése és Bismarck már ezért is belebocsátkozott oly kisérletbe, mely által a békülekenység látszatát, magának megmentheti, a római kuriára pedig az engesztelhetlenség bélyegét sütheti. De még inkább személyes czéljának kell tartanunk, hogy a német parlament czentrumpártját, melynek a kath. lakosságtól támogatott oppoziczióját parlamenti hatalmát folyton kérdésessé tehette, teljesen lefegyverezze. A czentrumpártot fel tudta már eddig is több előleges engedmény által arra használni, hogy reakczionárius gazdasági rendszabályait a német parlamentben részben átkorbácsolja. E párt ellenzéki állásának teljes megszünte az, mit a kuriától a teendő engedményekért előleges árul követ. Ezt a vatikán ki nem eszközölte, kieszközölnie talán nem is volt módjában. Bismaaknak pedig ez bizonyosan elég, hogy a további alkudozásoknak semmi czélját ne lássa.

De Bismarckról föl kell tennünk, hogy ő minüenesetre egy öntudatos czél utján van, hogy ő most az alkudozások megszakitásával épen ugy mint előbb az alkudozások meginditásával csak saját egyéni czélját követi. Mi nem merjük azt állitani, hogy a római kuria az alkudozások eredménytelenségében csak az erkölcsi sikert is megmentette volna. A kuria nem állott az alkudozásokban egy nagy elv alapján, ő is kicsinyes hatalmi érdekek kielégitésére részleges előnyök kieszközlésére fordiotta minden mesterkedő ügyességét. Nem IX. Pius kérlelhetlen elvszigorusága volt a kuriának vezérszelleme, de a sima alkalmazkodás, az a ravaszul alkuvó számitás, mely XIII. Leo kormányzásának oly békülékeny jelleget kölcsönöz. Ugy látszik azonban, hogy a vatikán ezuttal elvétette a számitást. Tulságosan épitett Bismarck parlamentáris helyzetének gyöngeségére, hatalmi érdekének mézes madzagán oly kényszerhelyzetbe hitte csábithatni, melyben fölötte feltétlenül diadalmaskodhatik. Igéreteket tett kezdetben, melyeket később vonakodott beváltani. Követeléseit lassanként felcsigázta, mint épen jobban számitott ellenfelének gyöngeségére. De az ügyes érdekfeszitő játszmában vesztes maradt, elvben és gyakorlati előnyben. Bismarck megragadta az alkalmat, hogy a vatikán politikájának titkát a világ előtt kitárja. A diplomácziai levelek közzétételének kell képeznie a döntő sakkhuzást az ő javára. Ugy látszik a kancellár most arra számit, hogy ezáltal előtt elháritotta a gyanut, mintha a kibékülésnek ő volna akadálya, és hogy az ország előtt pedig népszerütlenné teheti a czentrumpártot, melynek házsártoskodásán kellett minden jóakaratnak hajótörést szenvenduie. Ő maga semmi kétség tovább akar haladni szédítő magányos utján, akár hogyan kesergi, hogy már halálra fáradt. Még nem vagyunk a bismarcki aera végén, bár a világ valóban kifáradt áldásainak élvezésében.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésök e hó végével lejár, hogy ujabb megrendeléseket mielőbb megtenni méltóztassanak.

Lapunk előfizetési ára:

Egy hóra	—	—	—	1 frt 80 kr
Két hóra	—	—	—	3 frt 60 kr
Három hóra	—	—	—	5 frt — kr

Lapunk minden nap, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán s olvasható kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a postautalvány szélére ragasztva beküldik a kiadóhivatalnak.

☞ *Az előfizetési pénzek és postai utalványok Budapestre az „Egyetértés“ kiadóhivatalához (hímző utcza 1. szám alá) küldendők.*

Az „Egyetértés“ kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

május 30.

* Időjárás Budapesten. Délelőtt borult, délután tisztulni kezdett. A lég még mindig hüvös. Hőmérő állása délben + 16 R°.

— Személyi hirek. Báró Fiáth Ferencz veszprémi főispán ma a reggeli posta vonattal haza utazott. — Gróf Széchenyi Antal cs. k. bel. tit. tanácsos Pozsonyból, — gr. Zichy János cs. k. bel. tit. tan. Vedrérőt, br. Bornemisza János belső tit. tanácsos Kolozsvárról, gróf Wolkenstein Lipót Svédországból, gróf Strachvitz Henrik Grátzból, br. Stalburg R., gróf Ilchester Károly lord Angliából, br. Wertheim, Ürményi József bel. tit. tanácsos és zalai főispán, Bathó Bálint Komárnm megyei alispán a tegnapi nap folyamán a fővárosba érkeztek. — Hoffman Pál egyetemi tanárnak diszes albumot nyujtottak ma át tanitványai azon alkalomból, hogy szeretett tanáruk most ünnepli tanárságának 20 éves jubileumát Az albumot Ballagi Béla vezetése alatt 5 tagu küldöttség adta át Hoffman Pálnak B.-Ujlakon: az albumot 120 joghallgató irta alá. — Szegeden a napokban megfordult Jenkins angol iró Pázmándy Dénes kiséretében s megtekinté a város nevezetességeit. — A kolozsvári egyetem jogkari dékánjává dr. Óvári Kelemen választatott. A többi kar dékánját és a rektort legközelebb választják. — Galgóczon Adamovics János polgári iskolai tanitó a napokban eljegyezte Fazekas Hermina kisasszonyt.

— Az irók és müvészek társaságának választmánya gyülést tartott ma délután Feleki Miklós elnöklete alatt. A rendes folyó ügyeken kivül két fontos tárgya volt az ülésnek. Elhatározta ugyanis a választmány, hogy a napokban tartott társasági értekezlet határozatából kifolyólag feliratot intéz az országgyüléshez, egy képzőmüvészeti akadémia felállitása végett. Az erre vonatkozó felirat szerkesztésére kiküldte Szana Tamás, György Aladár és Frecskay János tagokat. — A másik tárgy a Petőfi-ház kérdése volt. A választmány a kiskörösi Petőfi-ház átvételéről és berendezéséről tanácskozva elfogadta Frecskaynak inditványát, hogy a nevezett háznak egyik szobája (a ház két szobából áll) a Petőfi-ereliquiák egy részéből rendeztessék be Petőfi-muzeummá. Kegyeletes látogatási hely lesz ez azoknak, a kik a 3 év mulva kiépülő budapest-zimonyi vasuton arra felé utaznak.

— A hétfői lap. A szerb-török háboru idején jött divatba a lapoknál hétfőn reggel rendkivüli számot adni, hogy az olvasó közönség az események folyamáról gyors értesülést nyerjen. A „rendkivüli“ szám azóta rendessé vált s az egymással való versenyzés következtében lassankint meghonosodott minden lapnál. Ez ujitás, a mennyire kellemes lehet a közönségnek, tizannyi terhet ró azon munkásokra, kik a hirlap elkészitésével foglalkoznak. A hétfői szám ugyanis azt jelenti, hogy a szerkesztőségek és a nyomdák személyzete az év minden napján szünet és üdülés nélkül dolgozik, és pedig a mint ez a hirlapoknál mulhatatlanul szükséges legnagyobb részt éjjel. Elképzelhetni, hogy az ily szakadatlan dolgozást évek során keresztül alig lehet elviselni, s azért az utóbbi időben ismételve történt felszólalás a mellett, hogy a hirlap-készitő munkásoknak, ugy azoknak, kik a szellemi, mint a kik az anyagi munkát végezik, a

rendes heti szünnap megadassék, vagyis más szóval a lapok hagyjanak fel a hétfő reggeli szám kiadásával. Most két éve egy pár kiadó vonakodása miatt a kisérlet meghiusult, s a hétfői lapok azóta állandóan megjelennek olyan időben is, a mikor valóban alig van fölemlitésre méltó napi esemény, melynek közlése a rendkivüli számot indokolná. Most a betüszedők közt ujra mozgalom indult meg a hétfői lap ellen. Ma a budapesti könyvnyomdászok és betüöntők egyletében Tanay Ödön betüszedő elnöklete alatt népes értekezlet volt e tárgyban, melyen minden lap szedőiből jelentek meg küldöttek. Az elnök előadván az értekezlet tárgyát, a hétfői lap fenntartása mellett egyetlen egy hang sem emelkedett, sőt egyhangulag pártolták annak megszüntetését. Az értekezlet elhatározta, hogy a hirlapirók egyletének választmányához memorandumot fog terjeszteni, fölkérvén ezt, hogy a szerkesztők és kiadók közt hozzon létre egyezséget a hétfői lap megszüntetése iránt. A memorandum szerkesztésére bizottság küldetett ki a következő tagokból: Tanai Ödön (Ellenőr), Szantner József (Egyetértés), Roth Lázár (Pester Journal) és Engel György (Pester Lloyd). A memorandum a jövő vasárnap tartandó értekezleten hitelesittetik s aztán haladéktalanul beterjesztetik a hirlapiró-egylet választmánya elé.

— Nagylelkü adomány. Dr. Tóth Miklós eperjesi püspök ujabb nagylelkü adományozásáról vettünk e megyéből tudósitást. A szegény tanulók segélyezése és nevelése czéljából Eperjesen alapitott egyházmegyei tápintézet épülete a nagyszámo ifjak czélszerü áthelyezésére elégtelen lévén a püspök ez épület átalakitásának illetőleg kibővitésének költségeit magára vállalta és e czélra egyelőre 6000 forintot adományozott az emlitett intézetnek.

— Unitarius isteni tisztelet. Az evangelisták iskolája nagy termében ma nagyszámu közönség gyült össze részt venni az egy istent hivők azon isteni tiszteletében, a mely a fővárosban épiteni szándékolt unitárius egyház szellemi alapkő letétele volt. Ma bocsátotta ki az itteni gondnokság a gyüjtő iveket, az erdély részi. s másutt levő magyarországi unitarius hivekhez, a mit már megelőzött az angol és amerikai hitrokonokhoz intézett fölhivás. Ezen kezdeményezésre kivánták a hivek isten áldását kikérni. Péterffi Dénes egyházi szónoklatának is az volt jeligéje. hogy emeljetek oltárt az urnak. Az isteni tiszteletet banquette követte a budai Széchenyi szállodában, a melyen 18-an vettek részt. Azok közt Odescalchy Arthur, Orbán Balázs, Dániel Gábor képviselők. — A pohárköszöntések sorát az egyház gondnoka, Hajós János kezdette meg; fejtegetvén, hogy ma egy magvat vetettünk el egy unitárius anyaegyháznak itt a fővárosban való épitését kezdeményeztük, mely a szabad szellem, a felvilágosodás csarnokának alapkövét képezi. A kezdet sikereért üríté poharát. Jakab Elek a nap hősét Péterffit éltette. Orbán a legelső unitarius emberért üríté poharát, a kit némely nemet lap királynak is megtett egykoron; trónusa nincsen, de meg van hatalma a szivek és érzelmek felett, még pedig a leglegitimebb hatalma, mert az önkéntes hódolaton és szereteten nyugszik; korona helyett érdemkoszoru disziti fejét, a mely a legszebb fejék, mi a munka, a tevékenység terén érdemes férfi halántékát ékitheti; poharát emelte az unitariusok lelki fejedelme Ferencz József püspökért, kivánva, hogy minél hamarabb felszentelhesse a budapesti unitarius egyházat. Felköszöntötte Jakab Elek, hg. Odescalchi Arthurt és családját, mit a herczeg viszonzott éltetven a magyar történelem egyik érdemdus munkását Jakab Elekben, Hatala Péter az evangelikusokért emelt poharat, kik az egyház nélkülieket befogadták, tanusitva, hogy mily nagy a vallási türelem hazánkban. Fel lett köszöntve Bedő Albert mint uj akademita, Buzogány, Hatla, a jelen voltak mindenike, s aztán a távoliakra került a sor. Gondnok felköszöntvén angliai és amerikai hitrokonainkat; a mi azonnal táviratilag értésére hozatott a londoni kongregáczió titkárának.

— Halálozások. Kunszentmiklóson e hó 28-án temették el Aczél Lajost. A boldogult a hatvanas években kunkerületi kapitány volt, később a város főjegyzőjévé választatott. Köztiszteletben s szeretben állt polgártársai előtt s temetése a legnagyobb részvét mellett folyt le. — Özv. Molnár Ferenczné sz. Stein Francziska asszony e hó 28. Budapesten meghalt. — Molitorisz Edeszarvasi ügyvéd e hó 26-án s Vigh Kálmán negyedéves jogballgető Békésen e hó 27-én elhunytak. Kecskeméten e hó 24-én halt el Sárközy László közbecsülésben álló polgár 78 éves korában. Béke poraikra!

— A pápa és a magyarok. Samassa egri érsek május hóban több hetet töltött Rómában s a pápa által több órán át tartó kihallgatáson fogadtatott. A pápa ez alkalommal, mint a „Magyarország“ közli, kijelenté az érsek előtt, hogy szivének egész melegével csügg a magyar nemzeten. Jól ismeri ő — ugymond — Magyarország történetét. Tudja, mit tett Szent István, s utána egyes királyok, s velük a nemzet. Ismeri a szolgálatokat, melyeket a magyar nemzet tett a kereszténység ügyének. És biztositotta az érseket, hogy ő azon pápáknak utóda, a kik Magyarországra mindig kiváló tekintettel voltak, s a legmelegebb rokonszenvet érezték iránta. Es hogy ezek nem csupán szavak, — tette hozzá kegyes mosolylyal a pápa, — ezt bizonyitja az is, hogy szándékosan magyar müvész által festette le magát, mikor arczképét Bécsbe küldte, ő felségeik jubileumának ünnepére F. magyar müvész, a Rómában élő Soldatich, kinél a magyar főpapok évenkint több megrendeléseket szoktak tenni. Bizonyitja továbbá az, hogy a szent atya már eleve gonddal volt arra, hogy közvetlen közelében magyar is legyen. E czélból ifjabb gróf Zichy Ferenczet, (a volt konstantinápolyi nagykövet fiát) daczára fiatalságának, s daczára annak, hogy másoknak több igényük lehetett, éppen az nap nevezte ki kamarásának, s igy Zichy közvetlenül a pápa közelében van, és hetenként egyszer sétára kiséri őt. Ez oly kegy, miben csak a legkivételesebb egyének részesülhetnek. A pápa nagy érdeklődéssel kérdezősködött Magyarország viszonyairól s államférfiairól. Államférfiaink közül Szlávyt ismerte legjobban, kiről megmondta, hogy közös pénzügyminiszter, s a boszniai ügyek vezetője. A Tisza név is ismeretes voit előtte; de mikor az egri érsek mint Magyarországra nézve nagyon érdekes eseményt emlite a szent atya előtt, hogy báró Sennyey Pál ujra belépett a parlamentbe, s Pozsonyban épen az nap választatott képviselővé, a pápa nem ismervén báró Sennyey nevét, kérte az érseket, hogy azt ismételje.

— Rochefort és a párisi rendőrfőnök, Rochefort, ki jelenleg Genfben lakik, onnét a következő levelet intézte a párisi rendőrfőnökhöz: „Fiam két kardvágással tért haza. melyet mult vasárnap, midőn lakásából kilépett, a Bastilleteren kapott fejére és hasára. A gyilkossági kisérletet a 307, sz. rendőr követte el. E nyomorult tudta, hogy az az én fiam, bizonyára az elmenekült atya iránti bosszuból parancsolta ön ezt neki. E tagadhatatlanul szándékos gyilkossági kisérletért önt teszem felelőssé, de amneszczia kimaradhatatlan, s én mihelyt Párisba visszatérek, minden sebet ugyanannyi pofonnal fogok önnek megfizetni. Most tudom már, hogy ön az amneszcziát nem ostobaságból, hanem előrelátásból ellenzi.

— A czukrászok és szódagyárosokra nézve a t. főorvosi hivatal által megindiott vizsgálat be van fejezve. Az illető czukorkészitők és czukrászok tetemes mennyiségü gyártmányokat vesztettek el mérges tartalmu festanyagok miatt; a szóda gyárosok közül szintén többen megromlott vizet használtak fel és ezért minden elöljáróság kobzott el több hectoliternyi szódavizet. Ez utóbbiaknál birságolás nem fordult elő.

— A „Tolonez“ tegnapi előadásáról, mely a bécsi Ringszinházban került szinre, a bécsi lapok ócsárlással nyilatkoznak. Azaz, hogy a lesujtó birálat nem az előadást illeti, hanem a darabot és pedig, a mint a közlött fereráákból kivehető, a második fölvonásban előforduló zsidójelenet miatt; a mi elég nevetséges érzékenykedés a bécsi ujság iróktól. Az előadáson jelen volt gr. Széchenyi Ödön is; a felvonás közökben Berkes bandája játszott, mely Brüsszelből érkezőben most Bécsben időzik.

— A tegnapi felhőszakadásnak, mint utólag értesülünk ember élet is esett áldozatul. Ugyanis a sugáruti müesarnok pinczehelyiségeibe az óriási zápor következtében nagy mennyiségü viz hatolván be, azt teljesen eláraszta. Lukácsics Antal házigondnok a viz behatolását észrevevén, a pinczehelyiségeiben levő mütárgyakat megmentendő, le akart menni a pinczébe, azonban amint a pinczelépcső második fokához ért, a betóduló vizár elsodorta és levitte a már félig vizzel telő pinczébe, hol megfult. A szerencsétlen özvegyet és két gyermeket hagyott maga után.

Rövid hirek. **A pöstyéni fürdőben**, mint a hozzánk beküldött névsor mutatja a vendégek száma május 25-ig 289 volt, — **A fővárosi tisztviselők** hivatalas órái a mult kedd óta reggeli 8-tól d. u. 2-ig tartanak. Hir szerint ez ujabb intézkedés, melynek életbeléptetése régi óhaja az alantas hivatalnokoknak, néhány főbb rangu tisztviselő kényelemszeretetének köszönhető, kik nyaranta zöldben lakván, a délután bejárás nagyon terhökre vált. — **A „Tavasz“ ünnep** tiszta jövedelme 15 ezer ötszáz frtot tesz. Ez összeget következőleg osztották fel: a bölcsőde, gyermekmenhely és a vörös kereszt egyletek egyenkint 4,500 frtot kaptak. A hasonszenvi és a szegény gyermek kórház pedig egyenkint ezer-ezer forintot. — **Adomány a szegedi könyvtár részére.** A szegedi „Árpád a testvériséghez“ szabad-kőmüves páholy a holnap tartandó fölavatási ünnepélye alkalmából ötszász forintot adományozott a szegedi Somogyi-könyvtár gyarapitására. — **Hétlábu csodaborju.** Pfeifer J. székesfehérvári sorompósnak, mint a sz.-fehérv. és Vid. irja, olyan borju van birtokában, melyet valósággal elnevezhetni csodaborjunak; ötödik lába a szarva közt van kinőve, hatodik lába az oldalról nőtt, mind a kettő valósággal kifejlődött a 7-ik lába pedig most fejlődik a nyakából. — **A nemzeti szálloda termében** Sahlhausenné asszony tanitványaival ma délután tartotta zene-előadását. A gondosan összeállitott műsorból helyes előadásban részesült Mendelssohn nyitánya; sürü tapsokat pedig Mihályfy k. a. aratott szép technicai játékával. — **Félegyházán** az ujonnan épült r. kath templomot István király napján fogják fölszentetni. A fölszentelést Peitler Antal váczi püspök eszközli, kit erre tegnap kért föl egy félegyházi küldöttség. — **Csehország** több vidékén felhőszakadás s jégeső jelentékeny kárt tett. Igy Kolin könyékén, hol a mezei terményeket teljesen megsemmisitette s az egész hegyhátat elragadta az ár, továbbá Radotin környékén a cseh nyugoti vasut töltései mosattak alá.

x **Egy bölcsészettudor**, volt kir. fögymnasiumi és állami főreáliskolai rendes tanár, a német nyelvnek szakavatott jó nevü magántanitója, több évig publicista és szerkesztő, szerény dijért hajlandó a középiskola tantárgyaiból vagy a szép tudományokból privát leczkéket adni, tanulók mellett szünidő alatt instruktor lenni, vagy valamely laphoz dolgozó társul szegődni. Reflektálók szíveskedjenek czimöket — VIII. ker. kőfaragó-utcza 11. szám 8. ajtó — juttatni.

x **Könnyebbitések az utazási forgalomban a déli vasuton.** F. é. május 15-től fogva a déli vaspálya magyar vonalain az eddigi körutazási jegyeken kivül, a déli vaspálya osztrák vonalaival, továbbá az Erzsébet császárnó és a Rudolf Koronaherczeg nevü vasuttal való körutazási forgalomban, csoportositható körutakra szóló jegyek is léptettettek 40 napi érvényességgel életbe, melyek által az utasoknak, bizonyos feltételek mellett lehetségessé válik, tetszésük szerint választhatni körutazási-meneteket. Ezen jegyek egyelőre Budapest (Buda) és Kanizsa állomásokban, mint kiindulási pontokban, adatnak ki, de bármely közbeneső állomáson is vételezhetők. Közelebbi felvilágos.tást az illető hirdetményeknek nyujtanak.

Továbbá f. e. julius 1-től fogva Budapest (Buda) áliomásban, 3 havi érvényességgel biró s 10 oda- és térti-utazásra szóló idényjegyek is fognak a karinthiai és pusztertbali vasut állomásaira kiadatni. Végre a Balaton-Füredre rándulás megkönnyitése czéljából, az eddig vasár- és ünnepnapokon s az ezeket megelőző napokon Füredre kiadott menet- és tértijegyeken kivül, rövid idő mulva minden hétköznapon is fognak ily jegyek Budapestről (Budáról) életbe léptettetni.

Egyletek, társulatok.

— A mai nap tartott számos egyleti gyülésről térhiány miatt csak lapunk legközelebbi számában közölhetjük a tudósitásokat.

M. mérnök és épitész-egylet.

A magyar mérnök- és épitész-egylet ma délelőtt 10 órakor tartá 13-ik évi rendes közgyülését Hollán Ernő tábornok elnöklete alatt. Elnök a megjelent tagokat üdvözölvén pár buzditó szó kiséretében a közgyülést megnyitja. Első sorban Schwarczel S. titkár olvasta fel tiszti jelentését, melyből az egyesületnek minden irányban kiterjedő élénk munkálkodásáról nyerünk tudomást. Az egyesület a mult év folyamán 15 választmányi, 19 egyetemes és 30 szakosztályi ülésében saját belügyein kivül, minden a technika körébe vágó társadalmi kérdést tanulmányoztak és megbeszélés tárgyává tette és feladatához hiven bár hivatlanul — a közczél érdekében mindenkor nyilvánitó szakértői véleményét, sőt fontosabb kérdésekben, mint Vajda-Hunyad restaurálása, a nyilvános pályázatok ügye, az állami vasuti gépgyárakból a magyar elem kiszoritása idegen munkások által a Vukovár-Samaczi csatorna és vele összefüggő vizi utak, müegyetemi ifjak azonnali alkalmazása — tárgyában emlékiratokat szerkesztett, s az kat a kormány elé terjesztette: De a tiszti jelentés mindezt kevésnek találja, a szakosztályokban hatalmasabban lüktető életerőt, mindenre kiterjedő figyelmet és tevékenységet óhajt, hogy oly nagy fontosságu kérdések mint a pest-zimonyi vasut, a viczinalis vasutak, a lánczhajózás ne suhanjanak el nyom nélkül a társulat szemei előtt. A Dunaszabályozó bizottságban az egyesület részéről Nagy Dezső és Sztojka József voltak jelen, mely tanácskozások megállapodásairól Nagy Dezső a tegnapi szakosztályi ülésen tett jelentést. Az egyesület mult évi kirándulásában Kolozsvárott tartá vándor gyülését, ez alkalommal megtekintvén a tömösi szorost is, elesett dicső honvédeink emlékére itt egy szobor felállitását határozta el, mely Hofhauser nagylelkü ajándéka s a tagok közt eszközölt gyüjtések után egészben biztositva van. Mokri Endre tag az egyesület kebelében egy uj pályadij alapra 400 forintot gyüjtött, miért a közgyülés meleg köszönetet szavaz. A társulat kebelébe a mult évben 126 rendes, és 33 uj alapitó tag lépett, kilépett pedig 12, minek folytán az egyesület jelenlegi létszáma 2 tiszt. 139 alapitó és 936 rendes, összesen 1077. Az egyesület pénzügyi viszonyait illetőleg mult évi összes bevétele 10,665 forint 52 krajczár, kiadása 9,705 forint 38 krajczár. Az egyesületnek saját háza van, mely évi 5—6000 frtot jövedelmez, azonban a teher rajta több mint 84.000 frt, igy az egyesület igen kényes helyzetbe juthatott volna rövid idön, ha Hyeronimi Károly egyleti alelnök áldozatkészsége és buzditása folytán oly alapitványt nem létesitenek, mely ezen terheket részben máris az év végeig egészben megsemmisitették. A közgyülés titkár jelentését helyeslő tudomásul vevén, az abban felhozott, s a szakosztályok nagyobbmérvü müködésére vonatkozó részletet mint inditványt a napirend utolsó pontjára teszi át Ezek után felolvastatott a mult évi közgyülés által kiküldött s Hoffmann Frigyes, Toldy István és Ghiczy Géza tagokból álló pénz- és könyvtárt vizsgáló bizottságnak jelentése, melynek alapján pénz- és könyvtárnoknak az évi fölmentvény köszönet mellett megadatott. Következvén a kilépett választmányi tagok helyébe ujak megválasztása, elnök egy 7 tagu szavazatszedő bizottságot nevez ki, az ülést a szavazatok beszedési időtartamára felfüggeszti. — Ennek megtörte után; mi alatt a bizottság a szavazatok összeirásával bajlódott, az ujonan megnyitott közgyülés a felmerült inditványokat tárgyalta. Ilyen volt Pékári Imre inditványa, mely szerint a titkári jelentés ide áttett szakasza alapján, a pezsgőbb társulati élet előidézésére a szakosztályi elnökök és jegyzők évenkénti választását javasolja.

Pártos Gyula a mü és középitészeti bizottság nevében óhajtandónak tartja ezen javaslat életbeléptetését, de nem közgyülési határozat, hanem szakosztályi ügyrend által véli elérhetőnek.

Tomaniczky nem tartja helyesnek a kérdésben jelenleg határozni, a választmányhoz utasitaná azt, mely a módozatokról a jövő közgyülésnek tenne előterjesztést. A választásokra nézve egy év helyett hármat ajánl.

Hyeronimi a dolog érdemét tekintve pártolja Pekári inditványát, a competencziát, illetőleg miután nem javasol gyors határozatot, legczélszerübbnek látná, ha a közgyülés az inditvány helyes voltát és szükségét kimondja, s a választmányt felhivja, hogy ezt egy kidolgozandó ügyrendben érvényesitse s az eredményről a jövő évi közgyülésnek jelentést tegyen.

A közgyülés Hyeronimi módositványát fogadta el.

A tiszti jelentésben foglalt azon másik inditványt, mely szerint a választmány az egyesület házának a mult közgyülés által javaslatba hozott eladását — miután a konvertálás utján meg van annak lehetősége, hogy az egyesület folyó bevételei többé a házadósságok törlesztésére többé igénybe ne vétessenek — nem javasolja azonnal eszközöltetni, — egész terjedelmében elfogadtatott.

Ezután még jó félórai időköz után a szavazatszedő bizottság terjesztette elő a szavazás eredményét, mely szerint vál. tagokul megválasztattak: Fábián János, Szily Kálmán, Ney Béla, Ghiczy Géza, Horváth Alajos, Türr István, Leitner Károly és Boross Bénó. Végül elnök a jelen évi pénztár és könyvtár átvizsgálására, valamint a közgyülés jegyzőkönyvének hitelesitésére Ámon József, Pap Zsigmond és Péchy József tagokat felkérvén, a közgyülést berekeszté.

A közgyülés befejezte után a tagok az egyesület helyi égébe közös ebédre gyültek össze, holnap délelőtt pedig a salgó-tarjáni vasfinomitó-társaság szép fekvésü és kitünő berendezésü gyártelepére rándulnak ki.

Az egylet ez évi kirándulását augusztus hó utolsó napjaiban fogja megtartani 5 napi időtartam alatt. A vándorgyülés helyéül Temesvár van kijelölve. A társulat tagjai leutaz s közben megfogják tekinteni az aninai bányavasutat, a vaskapu szorost, s különösen az alsó Duna ezen részét tüzetes tanulmány alá veendik; visszafelé Mehadiát és a Resiczai bányatelepeket is utba ejtik.

KÖZGAZDASÁG.

Iparügyek.

— **A hazai iparpártoló és terjesztő-egyesület** ma tartotta meg közgyülését, mely első összehivásra — a megjelentek roppant csekély száma miatt — nem volt határozatképes. Ma is nagyon kevesen jelentek meg, de a közgyülés határozatképes volt. Tarnóczy Gusztáv előterjesztette jelentését a pályamunkáról, melyről több izben volt már szó lapunkban. Galgóczy Károlynak a hazai ipar fejlesztésének és pártolásának fontosságát tárgyazó munkája ki van nyomatva és szét fog küldetni a tagoknak. Ugyanezen munka német nyelven is meg fog jelenni és a németajku tagoknak beküldetni. Mi e mü becsét behatóan méltattuk még a pályakérdés eldöntése utáni időben és fölösleges most ujabban is foglalkoznunk annak tartalmával. Mindössze ujból is konstatálhatjuk, hogy egy népszerüen irt sok kitünő eszmét tartalmazó szakmunka az, melyet melegen ajánlhatunk az iparpártoló közönség figyelmébe. Tartalmaz ugyan több kivihetlen és nem a mai korhoz való eszmét, s a mi fő a bank- és vámkérdésben nem felel meg a mi közgazdasági viszonyainknak, de ezen hiányoktól eltekintve tisztességes szakmunka. — A gömöri Szontagh Pál által átvizsgált és rendben talált számadások szerint az egylet mintegy 330 frt készpénz felett rendelkezik, melyet a pályamunka német kiadása nagyrészt fel fog emészteni. Szóba hozatott az egyletnek a választmány által már előzőleg megbeszélt feloszlatása, melyet a közgyülés elvben elfogadott és annak kivitelére, illetőleg erre vonatkozó végérvényes határozat hozatalára az őszi hónapokban rendkivüli közgyülést fog egybehivni. Gelléri Mór inditványára elhatároztatott, hogy ezen közgyülésnek javaslat tétessék arra nézve, hogy feloszlatása esetén átiratilag keresse meg az országos magyar iparegyesületet egy iparpártoló- és iparterjesztő szakosztály létesitésére, a melyben való részvételre a feloszló egyesület eddigi tagjai fel lennének szólitandók. Gelléri azzal indokolta javaslatát, hogy az egyesületnek az eszmét, melynek megvalósitását maga elé tüzte, de melyet kedvezőtlen viszonyok folytán nem érvényesithetett, nem szabad feladni, sőt kötelessége annak érvényesülése érdekében a tőle telhetőt megtenni s mivel az orsz. magyar iparegyesület mint tekintélyes szaktestület elég garancziát nyujt arra nézve, hogy az iparpártolás érdekében a kellő időben, az alkalmas eszközökkel és módon sorompóba lépjen, legczélszerübb lesz őt az iparpártoló egylet czéljainak és eszméinek örökösévé tenni, annál is inkább, mivel ez irányban már eddig is szép sikert képes felmutatni. Ezen inditvány egyhangulag elfogadtatott és kiegészittetett Galgóczy azon inditványával, hogy az egyesület pálya munkájának el nem adott példányai az orsz. nőiparegyletnek adassanak át értékesités végett, azon reményben, hogy ezen intézkedést a közgyülés jóváhagyandja. Végül a számadások felülvizsgálására és a jegyzőkönyv hitelesitésére bizottságok küldettek ki, mire a közgyülés véget ért.

— **Az országos nőiparegyletben** ma d. e. tartatott meg az igazgatónő állásra pályázottak próbaelőadása. Előadást tartottak Andrássy Aranka, Karlovszky Ida, Pekker Paula és Szegfi Emilia. Az irásbeli próbadolgozatokat a pályázók holnap d. e. fogják késziteni s ugyancsak holnap d. e. 11 órakor fog Szukováti Ottilia k. a. próbaelőadást tartani, ki vasuti baleset miatt (a tegnapelőtti zivatar Apcz-Szántón elszakitotta a vasuti töltést) mulasztotta el a mai határidőt. Valószinü, hogy holnap d. e. László Kálmán-né is próbaelőadást tart. Bevárjuk a holnapi eredményt s akkor kötelességünkhöz képest hozzászólunk ezen fontos állás betöltéséhez s elmondjuk pártatlan nézetünket a pályázók fölött. A mai eredményről elég megjegyeznünk azt, hogy messze mögötte maradt a várakozásoknak, kivált ha tekintetbe vesszük, hogy a szervezendő nőipartanoda az egész országra kiható fontossággal bir ugy kulturális, mint közgazdasági és erkölcsi szempontból. Az előadások keretéből mindössze két felolvasás emelkedett ki, melyek a nők munkaképesitését, az ipar fontosságát s az izlés alkalmazását tárgyalták a női kézimunkákban. A szóbeli előadásokról s általában a mai nap eredményéről csak a holnapi előadás, illetőleg előadások meghallgatása és összehasonlitó méltatása után szólhatunk, mert e fontos állás betöltésére nézve a közérdek szempontjából mellőzhetlennek tartjuk, hogy a sajtó is felemelje szavát s véleményt adjon.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabnatőzsde.

— máj. 30.

A mai tőzsdén buza valamivel jobban kerestetett, de a vételkedv gyenge volt. Különben leginkább alárendelt minőségü kináltatott. A vevők ma ismét megkisérlették, az árak leszállitását, de ez, különösen a jó minőségü buzánál, nem sikerült. Ez volt oka a mai vontatott forgalomnak. Az irány lanyha maradt, az árak fentartották magukat és körülbelül 10000 mm. adatott el.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza. Tiszavidéki 100 mm. 77.4 k. és 100 mm. 76 k. 12.60 frt, 100 mm. 75 k. 12.25 frt sárga, 300 mm. 75.2 k. 12.42 frt.

Marosi 700 mm. 75.4 k. és 600 mm. 75.8 k. 12.35 frt.

Bánáti 400 mm. 75 k. 12.15 frt.

Észak-magyarországi 200 mm. 76.5 k. 12.40 frt, 200 mm. 76 k. 12.30 frt, 200 mm. 75.5 k. 11.75 frt, 200 mm. 75 k. 12.25 frt.

Szokvány 2000 mm. 76.5 és 2500 mm. 75.6 k. 12.30 frt.

Erdélyi 500 mm. 77.5 k. 12 frt.

Mind 3 hóra adatott el.

Más gabonanemben nem volt forgalom.

Határidőüzlet. Tegnap esti zárlatunkhoz képest lényeges változás nem fordult elő. Buza 5 krral magasabban jegyeztetik, zab és tengeri 5 krral olcsóbb.

Hivatalosan jegyeztetik:

Szokványbuza őszre $10.27\frac{1}{2}$—$10.32\frac{1}{2}$.

Szokványzab őszre 6.05—6.15.

Bánáti tengeri május—juniusra 7.70—7.75 forint.

Ma forgalom nem volt, mert a kedvező esős időjárás folytán vevők a vásárlástól tartózkodtak. Következő kötésekről értesülünk:

Szokványbuza őszre 2500 mm. 10.30.

Káposzta-repcze máj.—szeptemberre 500 mm. $14\frac{3}{8}$ és 500 mm. $14\frac{1}{2}$

A tengeri speculansok, kik május—junius hóra vettek kötéseket, a jelenlegi nyomott árakon nem akarnak kötéseiken veszteségre tuladni és továbbitják áldozatok árán a szállitási határidőt.

Továbbitatott:

Egy kötés b.-tengeri május—juniusról julius—augusztusra 10 krajczárért métermázsánként, azaz 250 frtért és egy kötés b.-tengeri május—juniusról augusztus—szeptembere 20 krért mmázsánként, azaz 500 frtért.

Értéktőzsde.

A mai börze nem volt ugyan lanyha, de a forgalom oly nehéz és a hangulat oly kedvtelen volt, hogy nagyobb üzlet ki nem fejlődhetett.

Osztrák hitelrészvény $277\frac{1}{2}$-től 278-ig jött forgalomba és zárul 277.70—277.80-on.

Tiszai vasut részvény 242 és $242\frac{1}{2}$-en köttetett és marad 242 pénz.

Magyar aranyjáradék 107.10-en jött forgalomba és zárul igy áru.

Tiszai sorsjegy $107\frac{1}{2}$-en kerestetett és maradt igy pénz áru nélkül.

Közgyülések.

A kőbányai gőztéglagyár részvénytársaság Unger Ignácz elnöklete alatt ma tartotta meg évi rendes közgyülését. A lefolyt év a társulatnak 21,044 frt 4 kr nyereményt hozott, melyből 1400 darab részvényre 10 frtjával 14,000 frt osztatik szét, a többi az elsőbbségi kötvények százalékai törlesztésére fordittatik. A mult évben a rákoson 5, a kőbányai telepen 9, összesen 14 millió tégla gyártatott, s eladatott $14\frac{1}{2}$ millió. Az igazgatóság a gyártmányok könnyebb elszállitása czéljából telepet az indóházzal egy kettős vágányu pályával kötötte össze. A társaság gyártmányainak kitünőségét kitünően igazolja azon körülmény, hogy a mult évi székesfehérvári kiállitás alkalmával arany éremmel jutalmaztattak. Ez iparág ilyetén emelkedéseért legfőbb érdeme van a gyár technikai vezetőjének Büchler Sándornak. A közgyülés az igazgatóság és felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadta s a mérleget helyben hagyta. A felügyelő bizottság tagjai ujból egyhangulag megválasztattak, mire a közgyülés véget ért.

A tiszavidéki vaspályatársaság e hó 30-án tartotta gróf Szapáry Antal elnöklete alatt 24-dik rendes közgyülését, melynek lefolyását a következőkben adjuk: A közgyülés tudomásul veszi 1. a vezénylő igazgatóság üzletjelentését az 1879-ik évről bemutatott számadást és mérleget s a vezénylő igazgatóság javaslatát a tiszta jövedelem fölöslegeinek hováforditása iránt. 2. a felügyelő bizottság jelentését az evi számadás és mérlegről s a vezénylő igazgatóság javaslatáról a tiszta jövedelem feleslegének hovaforditása iránt, 3. a közgyülés megadja a felmentvényt az 1879-ik üzletévet illetőleg.

A közgyülés jóváhagyja: 4. hogy az 1879. évi tiszta jövedelmének rendelkezésre álló fölöslege az 1878-ik évről áthozott 17.022 frt 02 kr nyereséggel együtt, vagyis 429,044 frt 64 kr a következő czélokra forditassék: a) 10% mint évi járulék a tartalékalapra 41.202 frt 26 kr, b) a vezénylő igazgatóság alapszabályszerü 2‰os részilletékének 7416 frt 41 kr levonása után a) az 1879-ik évre 82,675 db részvény után részvényenként 4 frt 50 kros felülosztalék kiosztására 372,037 forint 50 kr jóvá hagyatván egyuttal, hogy a felülosztalék a legközelebb julius 1-én esedékes félévi részvénykamatokkal együtt fizettessék ki, d) hogy a 838 frt 47 krnyi összeg mint nyereség az 1880-ik üzletévre átvittessék.

Erre a gyülés a vezénylő igazgatóság három tagjának s a felügyelő bizottság egy tagjának a megválasztásához fogott, melynél következő az eredmény: Szapáry Antal gróf megválasztatott 531, Brül Miksa lovag 523, Szabó Jenő 511, Fest Aladár 511 ás Láng Ignácz szintén 511 szavazattal.

Elnök bejelentvén, hogy a vasut átvétele iránt létre nem jöhetvén a szerződés, ezután a társaság egy rendkivüli gyülésen fog intézkedni.

Napirend május 31-én.

Naptár. Hétfő. Kath.: Petronella. Protest.: Petron. Györgyi. Görög-Orosz: május 19. Patrik.
Képviselőház ülést tart d. e. 10 órakor.
Muzeumban nyitva van a régiségtár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Főv pénzügyi bizottság ülést tart d. e. 10 órakor.
Akadémia összes ülés d. u. 5 órakor.
Hazai müemlékekről felvett rajzok kiállitása a sugáruti müesarnokban d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Blondin mutatványai az állatkertben.
Képzőmüvészeti társulat tavaszi kiállitása d. e. 9 órától d. u. 6 óráig.
Eszterházy képtár nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Akademia könyvtár d. e. 10 órától d. u. 1 óráig.
Egyetemi könyvtár nyitva d. u. 3—7 óráig.
Muzeumi könyvtár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Magyar daltársulat este a Komlókertben előadást tart.
Allatkert nyitva egész nap.

Arverések ma a fővárosban. Mehrwald Anna 639 frtra b. ingatl. (I–III.)

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

BUDAPESTI SZINLAPOK

Hétfő, május 31-én.

Nemzeti szinház.

FERRÉOL.

Szinmü 4 felv. Irta Sardou V. Forditották: Beniczky I. és Kuliffay E. — Személyek:

Meyran Ferréol	Tóth	Bonin	Tolnai
De Boismartel	Feleki	Sextius	Pintér
Lavardie	Bercsényi	Alexis	Gonda
Perissol	Vizvári	Roberte	Felekiné
Martial	Szigeti	Thérese	Csillag
Maxence	Benedek	O'Orbesson	Lendvayné
Brochat	Földényi	Valtamiers	Györgyné
Ludolphe	Kőrösmezei	Estaque	Sánthané
Ducoudray	Tóth	D'Artigues	Császárné

Kezdete $7\frac{1}{2}$ órakor.

Népszinház.

Székely Katalin.

Eredeti nagy operett 3 felvonásban. Irta Lukácsy Sándor, zenéjét szerzette Erkel Elek.

Bátori Zsigmond	Vidor	Brunó	Kápolnai
Székely Katalin	Erdősi Eug.	Rózsa	Jenei Anna
Sturmvetterhahn	Együd	Margit	Csatai Zsófi
Mokánybasa	Tihanyi	Gyilok	Karikás
Izabella	Komáromi M.	Csuvasz	Bakonyi
Jónásmester	Solymosi	Kuvasz	Komáromi J.

Kezdete $7\frac{1}{2}$ órakor.

Fővárosi szinkör
a Krisztina városban.

Uj szereposztással adatik:

Egy huszár káplár Bécsben.

Vig szinmü énekekkel 4 felv. Irta Costa K. Forditotta Huszár I. A szinkörre ujonnan alkalmazta Szathmáry Károly.

Személyek:

Lampel	Tóth	Nepomuk h. k.	Horváth
Roderich) gyerm.	Bártfai	Zsuzsi	Szathmáryné
Paulina) gyerm.	Ürményi	Éva	Majosházi
Teréz	Beczkoiné	Lorencz	Ligeti
Vendelin	Szathmáry	Radl	Hormy
Rumpelsburg	Bogárdiné	Ferencz	Gyulai
Dr Falke	Láng	Agoston	Mártonfi
Baumann	Leővei	Konrád	Kiss M.
István husz. kápl.	Balla	Leopold	Varga

Kezdete $6\frac{1}{2}$ órakor.

Sorsolási naptár 1880. junius havára.

Huzás napja	Sorsjegy neve	Legnagyobb nyeremény	Legkisebb nyeremény	Kifizetés napja
1	Török 400 frankos sorsjegy	300,000 frank	400 frank	1880. decz. 1.
1	1864-iki osztr. állami sorsjegy	200,000 o.é. ft	290 forint	„ szept 1
1	Trieszt városi 100 frtos sorsjegyek á $4\frac{1}{2}$%	20.000 frt p.p.	100 frt p. p.	„ jun. 8.
1	Antwerpeni 100 frankos sorsjegyek 1867-ik évből	30,000 frank	100 frank	„ szept. 1.
1	Badeni 100 talléros sorsjegyek	100,000 tallér	100 tallér	„ aug. 1.
1	Köln-miedeni 100 talléros sorsjegyek 1871-ről	nyeremény	huzás	„ aug. 1
1	Nápoly városi 150 lirás sorsjegyek á $4\frac{1}{2}$% 1868-ról	20.000 lira	150 lira	„ nov. 1.
1	Hessen választó fejedelemség 40 talléros sorsjegye	nyeremény	huzás	„ julius 1
1	Amsterdami ipar-palotai $2\frac{1}{2}$ frtos sorsjegy 1869-ről	minden sorsj	3 holl. frt	„ jun. 1.
1	Magyar vasuti kölcsön 1868-ról	—	—	„ julius 1.
1	6% Duna-gőzhajózási arany elsőbbségi kötvények	—	—	„ aug. 1.
1	Neuberg-Máriazelli elsőbbségi kötvények	—	—	„ szept. 1.
1	Az osztrák nemzeti bank záloglevelei	—	—	„ jul. 1.
1	Az osztr. takarékpénztár záloglevelei	—	—	„ decz. 1.
1	5% gothai nyeremény-záloglevelek 100 tallérra	nyeremény	huzás	„ okt. 1.
10	Brüszel városi 100 frankos sorsjegyek 1872-ről á 3%	25,000 frank	125 frank	1881. ápril 1
12	A gácsországi állandó hitel-egylet 4%-os záloglevelei	—	—	1880. dec 31.
12	„ „ „ „ „ 5%-os záloglevelei	—	—	„ „ „
12	„ „ „ „ „ 5%-os záloglevelei 27 év.	...	—	„ „ „
13	Az orosz földhitel-egylet záloglevelei	—	—	„ julius 13.
15	Budai 40 frtos sorsjegyek	20,000 o. é. frt	60 o. é. frt	„ decz. 15.
15	Ausbach-Gunzenhauseni 7 forintos sorsjegyek	14,000 d n. frt	10 d. n frt	„ „ 15.
15	Páris városi 500 frankos sorsjegyek 1865-ről	150,000 frank	500 frank	„ aug. 1.
15	Milánói 10 lirás sorsjegyek	100,000 lira	10 lira	„ decz. 15.
23	Magyar ált. földhitel-részvény-társaság záloglevelei	—	—	„ okt. 1.
25	Brüszel városi 100 frankos sorsjegyek 1879-ik évből	100,000 frt	150 frt	1881. jun. 15.
30	Badeni 35 frtos sorsjegyek	1000 d. n. frt	60 d. n. frt	1880. okt. 1.
30	Velenczei 30 lirás sorsjegyek	25,000 lira	30 lira	„ nov. 1.
30	Déli vaspálya elsőbbségi kötvényei, B. sorszám	—	—	1881. jan. 2
30	Erdélyi földtehermentesitési kötvények	—	—	1880. decz 3 .
30	Gácsországi Rusticol-hitelintézeti záloglevelek	—	—	1881. jan. 2.
30	Osztrák-sziléziai földhitel-intézet záloglevelei	—	—	1880. decz.31.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában. Károly-kaszárnya (rostély-utcza) 8. szám.